

Universitetet
i Stavanger

Omstilling og naturverdier

Utfordringer og avvegingar

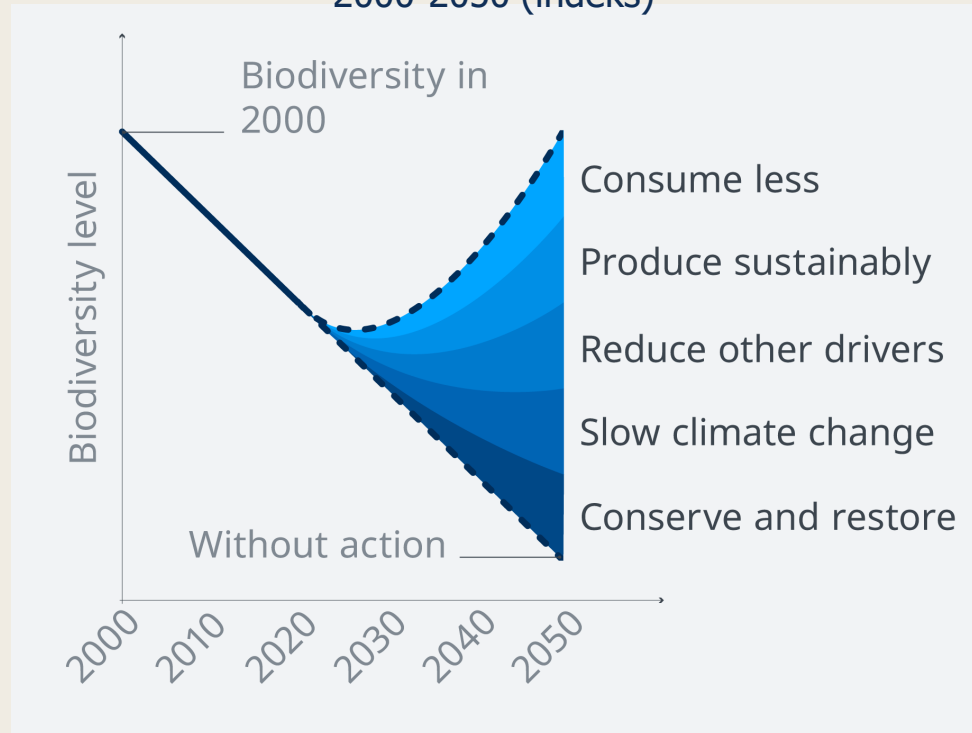
Rosendalsveko
Rosendal, 10. august 2021

KLAUS MOHN, rektor, Universitetet i Stavanger
<http://www.uis.no/rektor>
Twitter: @Mohnitor

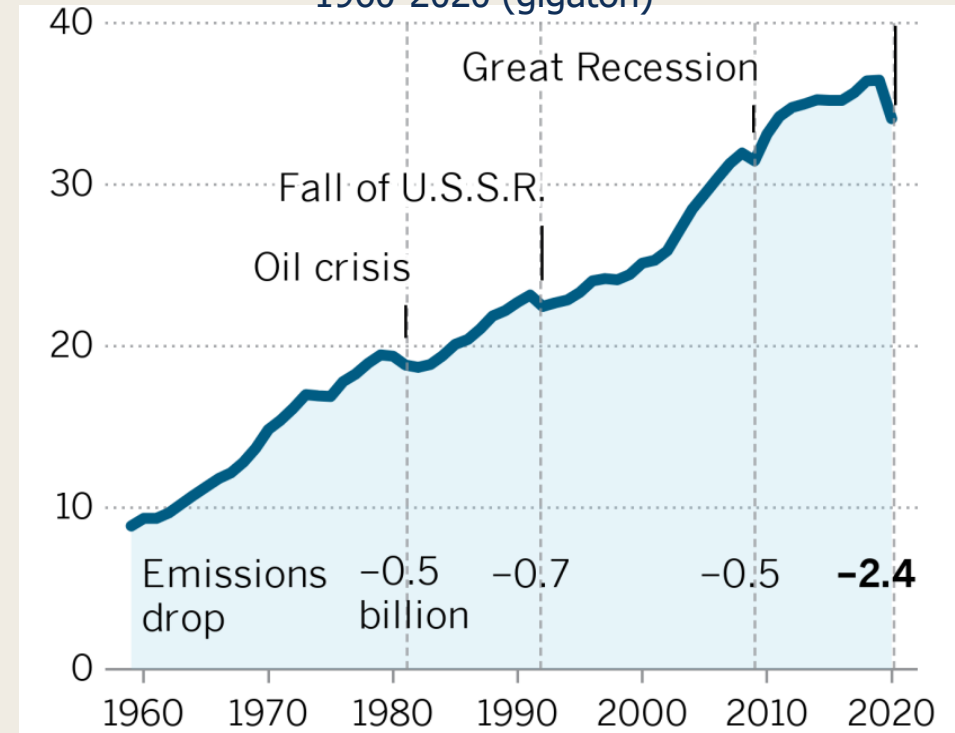
Presset mot kloden nærmar seg kritisk

Temperaturen er på veg opp, natur og artsmangfald er på retrett

Biodiversitet
2000-2050 (indeks)

Globale utslepp av CO2
1960-2020 (gigaton)

Klimautfordringa

Ingen veg utanom ei oppbremsing av forbruk – og utvinning

“There is no need for investment in new fossil fuel supply in our net zero pathway.”

- The International Energy Agency

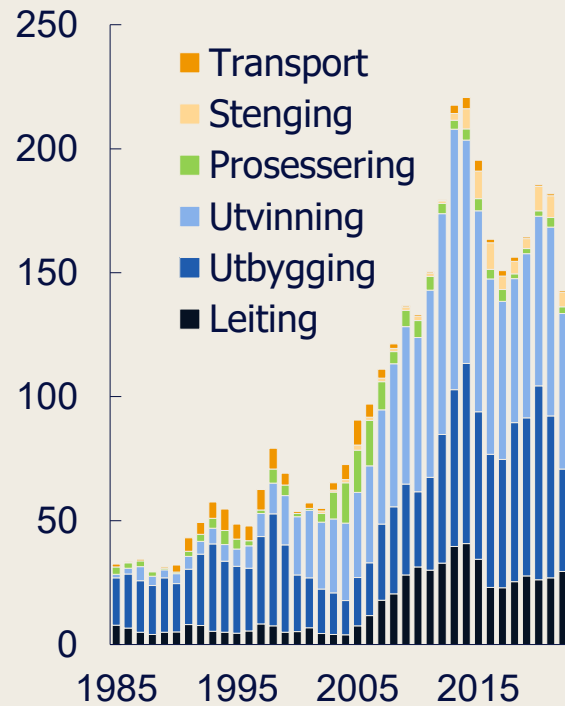

Oljefondet i Noreg

Konvertering av naturkapital, frå ressursar under bakken til pengar i banken

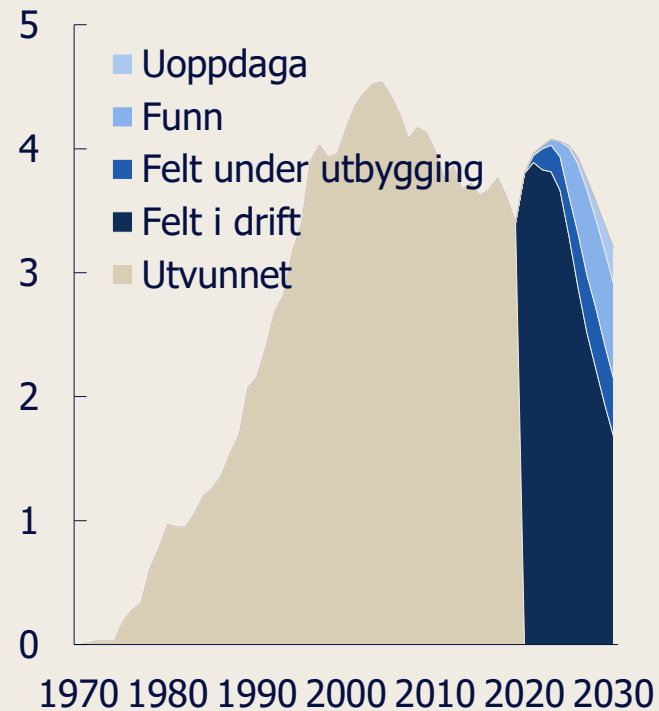
Investeringar

Mrd kroner

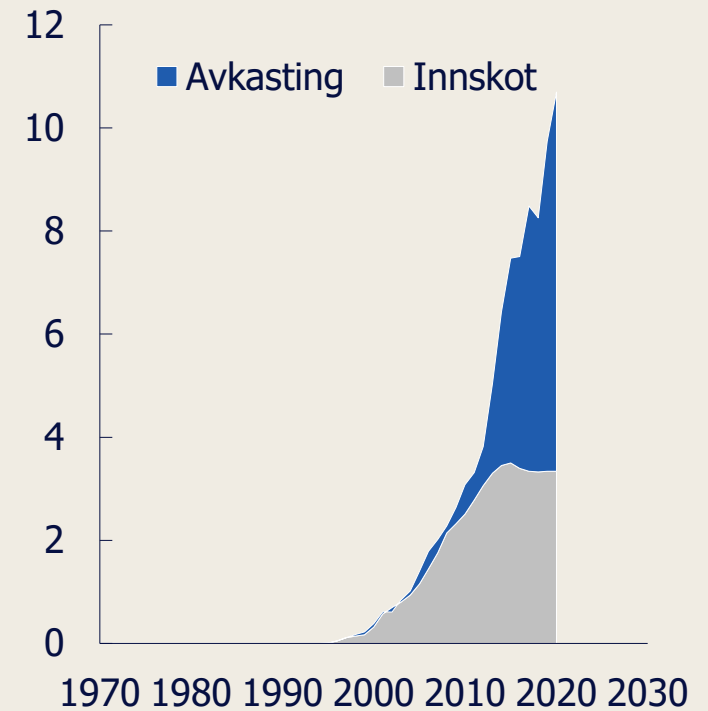
Utvinning

mill fat per dag

Sparing

Oljefondet, 1000 mrd kr

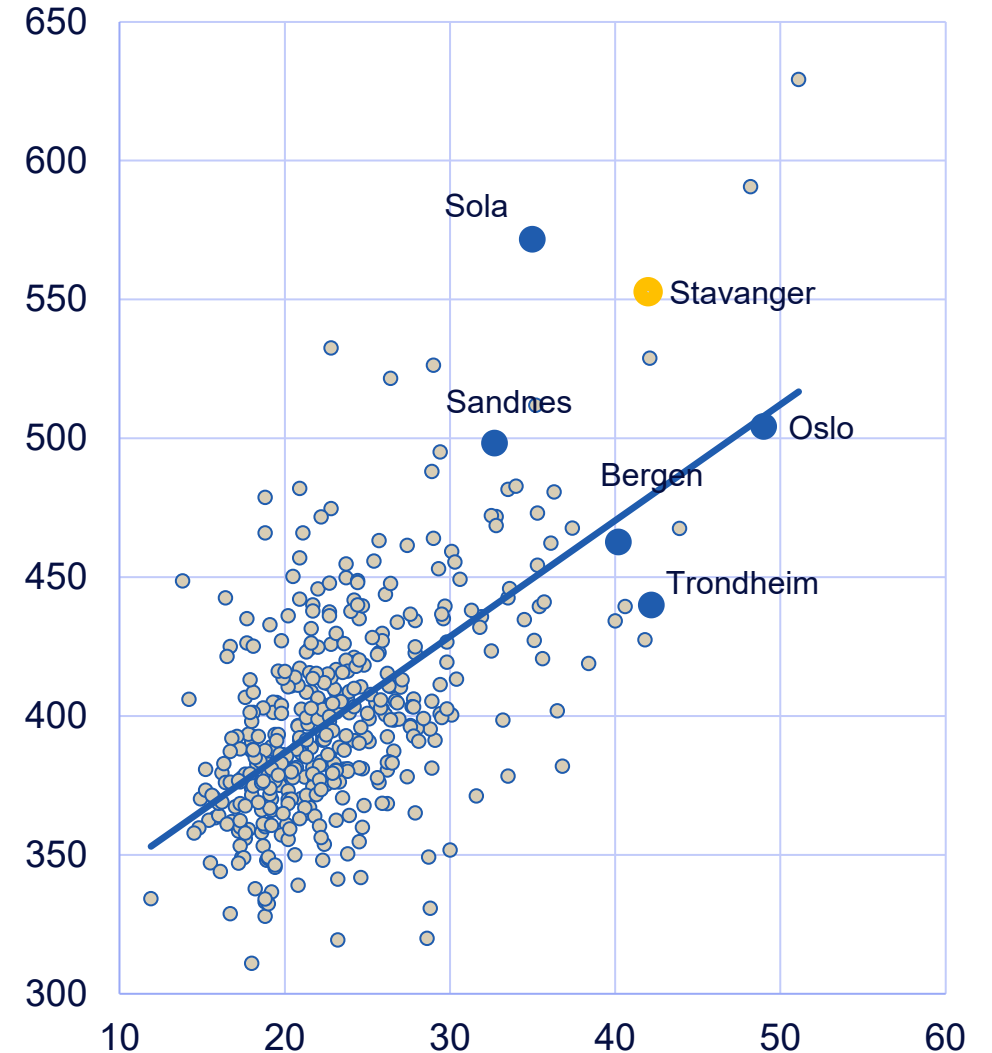

Ressursbasert rikdom reiser utfordringar

Status for Stavanger-regionen

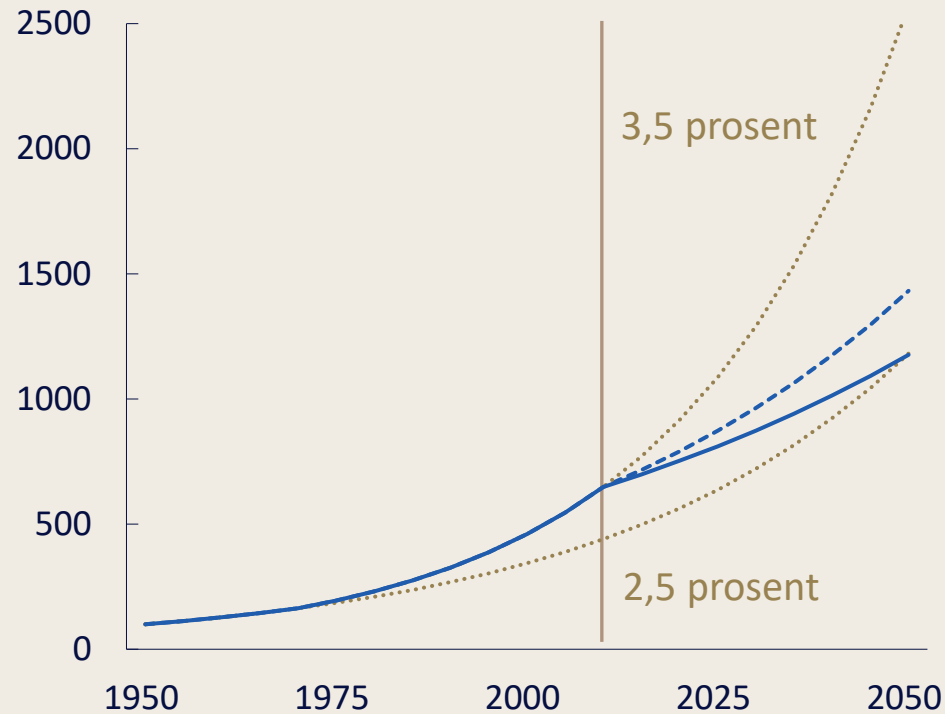
- Høge løner og kostnader
- Einsretta næringsstruktur
- Stagnasjon i oljeverksemda
- Motstand mot omstilling
- Etterslep i infrastruktur
- Regional rivalisering

Utdanningsnivå og årsinntekt...
... i norske kommunar (present og 1000 kroner)

«Etter syv feite år, kjem sju magre...»

Den ressursbaserte veksten kan ikkje halde fram

Aftenposten, 1. januar 2020

<https://www.aftenposten.no/verden/i/rAXoXw/etter-boomen>

Aftenposten A-magasinet Osloby Sport Meninger Klaus Meny

– Fordelen med at ting har nådd det absolutte bunnpunkt, er at det bare kan gå oppover. Det kan man ikke si om andre byer.

De som vant, og de som tapte

- Del 1**
Utenfor metropolens murer
Kløften mellom by og land blir større og større. Forsker råder folk i distriktene til å flytte.
- Del 2**
Distriktsoppturen
Landsdelen er blitt stemplet som Norges økonomiske sinke. Nye tall forteller en helt annen historie.
- Del 3**
Etter boomen
En av Europas rikeste regioner endte opp i fattigklubben. Vil norske oljebyer lide samme skjebne?

Samfunnsøkonomisk lønsemd

Brei evaluering av fordelar og ulemper – for samfunnet

Verdien av urørt natur – i dag og i framtida

Nedbygging gjer ein berre ein gong

- Mange typar inngrep kan ikkje gjerast om
- Dette gjev naturen ein tilleggsverdi
- Høvet til å gjere inngrep har ein verdi i seg sjølv
- Denne verdien er påverka av uvisse
- Om uvissa er stor er det best å vente

Grøn omstilling

Kva er det som skal til?

- Omstilling av politikk
- Omstilling av mindset
- Omstilling av strategiar
- Omstilling av kompetanse

Respons frå Europa

Store samfunnsutfordringar blir møtt med forskning og innovasjon

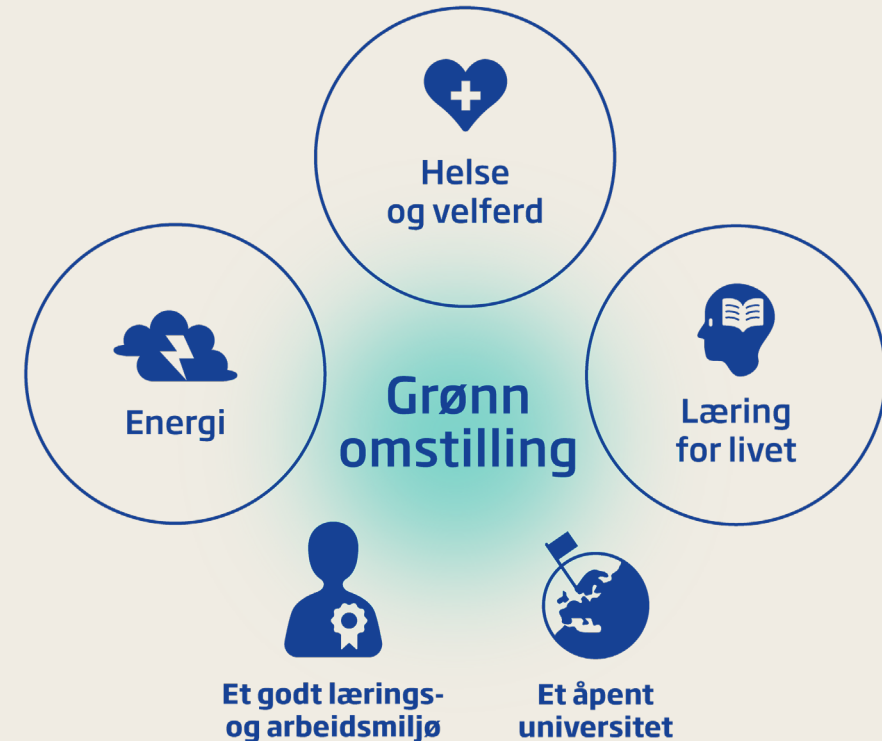
Samfunnsoppdrag (missions) i Horisont Europa

Samfunnsoppdrag 1	Samfunnsoppdrag 2	Samfunnsoppdrag 3	Samfunnsoppdrag 4	Samfunnsoppdrag 5
				
Tilpasning til klimaendringer, inkludert samfunnsendring	Kreft	Sunne hav, kystområder og vassdrag	Klimanøytrale og smarte byer	Jordhelse og mat

Respons frå UiS: Strategi 2030

Endeleg forslag

- Vi skal være et åpent og innovativt universitet med høy kvalitet i utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid
- Vår felles retning skal preges av ansvaret for bærekraftig omstilling
- Vi skal kjennetegnes av høy trivsel blant studenter og ansatte
- Energi, helse og velferd og læring for livet er våre satsingsområder

Universitetet
i Stavanger

- Omstilling skapar utfordringar og avvegingar
- Veksten vil dempast av ressursar og politikk
- Naturkapitalen er sårbar for undervurdering
- Gode avgjerder føreset uhilda kompetanse

Universitetet
i Stavanger

Takk for at
de hørte på!